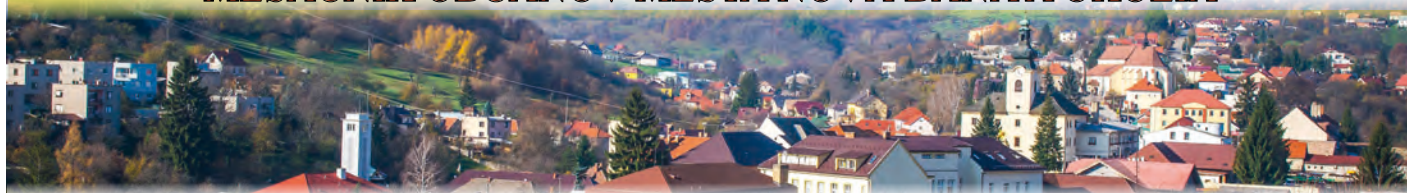

NOVOBANSKÉ NOVINY

MESAČNÍK OBČANOV MESTA NOVÁ BAŇA A OKOLIA

Ročník XXXII.

Október 2023

Číslo 10

zadarmo

www.novabana.sk

**Novobanský jarmok
sa niesol v duchu
remesiel, zábavy
a dobrého jedla**

str. 8 a 9

Z čísla vyberáme

Súvislé asfaltovanie a oprava
mieštnych komunikácií v Novej Bani

str. 3

Zrušenie miesta na zber biologicky
rozložiteľného odpadu

str. 5

Nová všeobecná lekárnica
pre dospelých v Novej Bani

str. 7

40 regionálnych centier podpory
pre učiteľov

str. 15

*Milí seniori,
všetkým Vám
srdčne blahoželáme.
Nech sú ďalšie roky
Vášho života plné zdravia,
lásky a pochopenia
zo strany Vašich najbližších.*

Redakcia novín

Rekonštrukcia vodnej nádrže Tajch sa čoskoro začne

Začatie rekonštrukcie vodnej nádrže Tajch je naplánované v priebehu nasledujúcich mesiacov. Bolo vyhlásené verejné obstarávanie vo vestníku Úradu pre verejné obstarávanie. Mesto obdržalo súhlasné stanovisko z Okresného úradu Žarnovica s vypúšťaním vodnej nádrže Tajch, s ktorou sa začne hneď potom, čo sa zníži teplota vody v koordinácii so Slovenským vodohospodárskym podnikom a so Slovenským rybárskym zväzom. Očakávame, že proces vypúšťania začne v druhej polovici mesiaca október, a zároveň očakávame, že do polovice mesiaca november bude vysúšajúci zhotoviteľ rekonštrukcie vodnej nádrže Tajch. Samotná rekonštrukcia podľa podmienok vo výzve bude ukončená najneskôr do 24 mesiacov od podpisu zmluvy. Zároveň sa finalizuje geodetické zameranie na odkanalizovanie zhruba 14 domov, ktoré sú umiestnené v lokalite ulice Kozákova. Po geodetickom zameraní bude realizovaný projekt na toto odkanalizovanie a mesto požiada Envirofond o uzatvorenie dodatku k zmluve o poskytnutie úveru na financovanie rekonštrukcie vodnej nádrže Tajch a na prefinancovanie odkanalizovania spomínaných nehnuteľností. Samotná realizácia odkanalizovania sa musí uskutočniť skôr, ako je ukončenie rekonštrukcie vodnej nádrže Tajch kvôli tomu, aby prítok do novo-rekonštruovanej vodnej nádrže nebol zaťažený negatívnymi vplyvmi, ako je tomu dnes.

Informácie ohľadom financií mesta

Od 1. septembra 2023 bolo zákonom stanovené nariadené zvýšenie miezd pre zamestnancov vo verejnej správe vrátane pedagogických zamestnancov. Mesto s týmto zvýšením pri tvorbe rozpočtu počítalo, a preto nie je nevyhnutné čerpať prostriedky nad rámec schváleného rozpočtu na tento účel. Nie je tomu však tak vo všetkých samosprávach a mnohé samosprávy toto zvýšenie miezd nemajú v rozpočte zahrnuté a kryté. Preto v mnohých samosprávach sa ako keby „prejdajú“ zdroje, ktoré by mohli slúžiť na rozvoj. V našom meste doteraz teda takáto situácia nie je. Zároveň z rezervného fondu sa neprevádzajú žiadne prostriedky do bežných prostriedkov a v žiadnom

prípade sa nespotrebovávajú usparené finančné prostriedky na pokrývanie miezd. Mesto nie je ani v situácii, kedy je potrebné brať si úverové prostriedky na pokrytie bežného chodu a pokiaľ mesto siahne po úverových zdrojoch, tak ako to bude v prípade rekonštrukcie vodnej nádrže Tajch, je to len v dôsledku toho, že štát doteraz nevedel zabezpečiť dotáciu na takýto účel a nie je možné túto situáciu ďalej nechať bez systémového komplexného riešenia pre zlý technický stav bezpečnostného prepadu a, samozrejme, v súvislosti s nefunkčným výpustným zariadením ako aj s degradovaným odtokovým kanálom z vodnej nádrže Tajch.

Do konca roka 2023 nám ostávajú posledné 3 mesiace, ktoré budú tak, ako to bývalo aj pominulé roky, pomerne náročné, a to najmä pre povinnosť pripraviť a schváliť rozpočet mesta na nasledujúci rok ako aj rozpočet Technických služieb mesta Nová Baňa a ostatných organizácií, ktorých je mesto zriaďovateľom. Vyhliadky na rok 2024 sú otáznе najmä vo vzťahu k možným dopadom na konsolidáciu verejných financií, ktoré môžu byť nevyhnutné a môže k nim novovzniknutá vláda pristúpiť za účelom zastavenia nárastu zadlžovania Slovenska. To sa v každom prípade prejaví aj na úrovni samospráv, kde budeme nútení ešte výraznejšie obmedziť investície do rozvoja. V roku 2023 sme kvôli výpadku podielových daní boli schopní zabezpečiť rozvoj iba na úrovni približne 1/2 finančných prostriedkov, ktoré boli na účel rozvoja mesta pravidelne vyčleňované v predchádzajúcich rokoch. Ak bude situácia vyžadovať konsolidáciu verejných financií, pravdepodobne budú investície do rozvoja ešte viac ponížené. Mesto však má otvorených a rozpracovaných viacero projektov na získanie externých finančných prostriedkov, z ktorých sa momentálne javí ako najväčšia priorita podať žiadosť hneď v prvom kole v priebehu tohto mesiaca na výzvu Rekonštrukcia a modernizácia základných škôl, kde je zahrnutá rekonštrukcia a modernizácia telocvične, vybratých učební a bezbarierizácia v rámci základnej školy a telocvične ako aj zlepšenie podmienok na vytvorenie nových špecializovaných učební.

Vybudovanie optickej siete v Novej Bani

Priebeh prác na vybudovaní optickej siete v Novej Bani stále trvá a mesto zaznamenalo viacero problémových úsekov, ktoré bolo nevyhnutné riešiť reklamovaním dodaných a odvedených prác voči dodávateľskej

spoločnosti. Mesto ďakuje za podnety od občanov, ktoré sú zasielané na sekretariát. Tie následne distribuujeme k radiacim pracovníkom spoločnosti, ktorá realizuje vybudovanie optickej siete. Verím, že po prekonaní týchto komplikácií bude sieť vybudovaná k spokojnosti občanov a zároveň dosiahne mesto odstránenie všetkých nedostatkov tak, aby toto vybudovanie neznamenovalo zvýšené výdaje pre mestský rozpočet do nasledujúcich rokov.

V roku 2023 sa cesty v meste opravovali menej

V roku 2023 sme boli nútení z dôvodu poklesu príjmov podielových daní a z dôvodu nárastu výdajov najmä na nárast miezd stanovených legislatívou a cien energií, ktoré boli obstarané v predchádzajúcom období za vysoké ceny, obmedziť rozsah súvislého asfaltovania. V roku 2023 sme zrealizovali súvislé asfaltovanie iba na

spojnici ulíc Čierny Lúh a Kamenárska. V tomto čísle Novobanských novín je spracovaný prehľad investícií do súvislého asfaltovania za obdobie od roku 2011, pričom v predchádzajúcich rokoch 2018-2022 sme boli schopní do ciest investovať viac ako 150 000 EUR ročne, čo sa v tomto roku dostane zhruba len do jednej tretiny tohto objemu. Samozrejme, našim plánom je do budúcnosti sa vrátiť minimálne na tento objem, pokiaľ nám to finančné možnosti dovoľia, pretože stav komunikácií je v mnohých lokalitách kritický a investície do výtlkov, ktoré každý rok tak či tak musíme realizovať, nie sú systémovým riešením. Samozrejme, keby sme mali zabezpečiť opravu všetkých úsekov na viac ako 140 km miestnych komunikácií z vlastných zdrojov, takáto požiadavka sa v krátkom čase nedá zrealizovať, jedine v prípade, že by sme získali externé úverové zdroje, ktoré by sme následne dlhé roky museli splácať. Žiaľ, eurofondové výzvy, ktoré sú doposiaľ dostupné, sa týkajú len ciest druhej a tretej triedy ako aj ciest prvej triedy a diaľnic. Očakáva sa však aj vyhlásenie výziev aj pre cesty štvrtej triedy, čo sú cesty miestnych komunikácií. Kedy však takáto výzva vyjde, zatiaľ nebolो zverejnené a veríme, že v nasledujúcich rokoch aj z vlastných zdrojov, ale aj z externých zdrojov v prípade úspechu vo výzve budeme schopní opraviť čo najviac komunikácií pre občanov nášho mesta.

Mgr. MVDr. Branislav Jaďuď, PhD., MBA
primátor mesta

Súvislé asfaltovanie a oprava miestnych komunikácií v Novej Bani

Spolu sa za roky 2019 až 2023 opravili súvislým asfaltovaním miestne komunikácie v celkovej výmere 35 185 m², čo predstavuje približne 8 km opravených ciest. Spolu sa za obdobie 2019 – 2023 investovalo do súvislého asfaltovania 778 495 € s DPH.

V roku 2023 sa v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie samospráv podarilo súvislým asfaltovaním opraviť iba jednu miestnu komunikáciu, a to spojnicu Kamenárskej ulice a ulice Čierny lúh v hodnote 36 189 € s DPH. Práce realizovala spoločnosť Skanska SK ako víťaz verejného obstarávania.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2023	Kamenárska ulica	1 147	36 189 €	31,55 €

V roku 2022 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie omnoho viac zdrojov a to až 223 821 € s DPH. Opravili sa ulice Švantnerova, Štefankova, Nálepková a konečná časť Kolibskej cesty. Práce realizovali spoločnosti Baumann Nitra a Renovia.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2022	Štefankova cesta	2 100	71 647 €	34,11 €
2022	Švantnerova ulica	2 454	103 917 €	42,35 €
2022	Nálepková ulica	959	24 550 €	25,60 €
2022	Kolibská cesta (časť)	1 040	23 707 €	22,79 €

V roku 2021 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 189 978 € s DPH. Práce realizovali spoločnosti Bitunova a Baumann Nitra.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2021	Chotár - Babuliarka	2 100	38 111 €	18,15 €
2021	Záhrbská, Podhorská, Slamenikova, Kútovská	8 538	151 867 €	17,79 €

V roku 2020 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie menej finančných prostriedkov aj v dôsledku COVID-19 pandémie a to 101 853 € s DPH. Práce realizovali spoločnosti Bitunova a Skanska SK.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2020	Chotár	4 200	39 514 €	9,41 €
2020	Mieru	1 615	62 339 €	38,61 €

V roku 2019 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie tiež výrazne viac finančných prostriedkov, ako tomu bolo v predchádzajúcich rokoch, a to 226 654 € s DPH. Práce realizovali spoločnosti Eurovia SK a Metrostav Asfalt.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2019	Nad Hrádzou	6 852	153 600 €	22,42 €
2019	Záhrbská, Tajch, Kútovská	4 180	72 964 €	17,46 €

Za roky 2011 – 2018 mesto Nová Baňa opravilo súvislým asfaltovaním miestne komunikácie v celkovej výmere 20 877 m², čo predstavuje približne 5 km opravených ciest. Spolu sa za obdobie 2011 – 2018 investovalo do súvislého asfaltovania 405 149 € s DPH. Investície v tomto období boli do súvislého asfaltovania realizované iba v rokoch 2011, 2012, 2014, 2017 a 2018.

V roku 2018 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 144 566 € s DPH. Práce realizovala spoločnosť Strabag.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2018	Legionárska, Kútovská, Kamenárska	7 310	144 566 €	19,78 €

V roku 2017 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 79 729 € s DPH. Práce realizovala tiež spoločnosť Strabag.

rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2017	Hrádza	2 000	79 729 €	39,86 €

V roku 2014 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 49 809 € s DPH. Práce realizovala spoločnosť Cesty Nitra.

Rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2014	Cintorínska, Bukovina	4 880	49 809 €	10,20 €

V roku 2012 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 42 581 € s DPH. Práce realizovala spoločnosť Strabag.

Rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2012	Centrum mesta	1 825	42 581 €	18,25 €

V roku 2011 sa investovalo z vlastných zdrojov rozpočtu mesta na súvislé asfaltovanie 88 734 € s DPH. Práce realizovala spoločnosť Cesty Nitra.

Rok	ULICA	m ²	SUMA S DPH	Cena za m ²
2011	Cintorínska	4 862	88 734 €	18,25 €

Spolu za roky 2011 až 2023 mesto Nová Baňa investovalo do opráv miestnych komunikácií formou súvislého asfaltovania 1 183 644 € a za túto sumu bolo opravených cca. 13 km ciest. Táto suma nie je zanedbateľná na mesto malé počtom obyvateľov, no veľké svojou rozlohou s dĺžkou 101,4 km miestnych komunikácií, na ktorých je vykonávaná zimná a letná údržba. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že na 1 km opravy miestnej komunikácie súvislým asfaltovaním vychádzal v priemere 91 000 € s DPH. Rozdielna priemerná cena za m² opráv je v dôsledku rozdielneho rozsahu od kompletnej rekonštrukcie vrátane podložja a rozšírenia vozovky až po iba nový asfaltový koberec s lokálnym vyspravením podložja bez rozšírenia vozovky.

Okrem opráv miestnych komunikácií súvislým asfaltovaním mesto musí zabezpečovať aj lokálne opravy výtlkov. Nižšie je uvedený prehľad investovaných finančných prostriedkov z rozpočtu mesta do výtlkov:

roky	Suma s DPH
2018 - 2023	214 688 €

Ako rýchlo budeme schopní zrealizovať opravu zvyšných miestnych komunikácií, ktoré sú v zlom až nevyhovujúcom technickom stave, závisí od množstva disponibilných zdrojov do budúcnosti. Situácia v roku 2023 nebola jednoduchá a prejavilo sa to aj na omnoho menšej sume, ktorú sme boli schopní do opráv miestnych komunikácií súvislým asfaltovaním investovať. Mesto Nová Baňa sa snaží investovať disponibilné finančné prostriedky do opráv miestnych komunikácií, no dosahovanie uspokojivých výsledkov pre občanov je čoraz náročnejšie. Dôvodov tejto nepriaznivej situácie je hneď niekoľko, a to nárast cien materiálov a ceny práce, zároveň znižovanie príjmov z podielových daní pre mestá a obce zo strany štátu. Snaha o udržiavanie ciest v rámci katastra mesta vo vyhovujúcom stave, či už súvislým asfaltovaním, alebo lokálnou opravou výtlkov naďalej zostáva jednou z priorit.

Ing. Lucia Beťková, MBA, riaditeľka TS
Mgr. MVDr. Branislav Jačud', PhD., MBA, primátor mesta

BANNER EUROFONDY/PROJEKTY

Prínos komplexného balíka informácií na jednom mieste

Eurofondy / Projekty

Na uvedených linkoch sa zobrazia vyhlásené oprávnené výzvy, medzi ktorými je možné vyhľadať výzvy, ktorých čerpanie prináša aj pre mesto Nová Baňa.

1. MIRRI (Ministerstvo Investícií, regionálneho rozvoja a Informatizácie SR) - REGIONÁLNE CENTRÁ
2. EUROFONDY - portál ITMS2014+
3. Komplexný informačný systém pre verejnú správu

Novobanská Nová Baňa v rokoch 2019 - 2020 - 2021 - 2022 - 2023

Legenda označenia projektových žiadostí:

- 1,2,3,... podané v roku 2023
- * podané v predchádzajúcich rokoch a zobrazujú aktuálny stav žiadostí v roku 2023

Aktualizované: 2.10.2023

EUROFONDY "VEĽKÉ PROJEKTY"

informácií. Aktívne projekty v danom roku boli rozdelené na EUROFONDY „VEĽKÉ PROJEKTY“ a GRANTY „MALÉ PROJEKTY,“ bola doplnená legenda označenia projektových aktivít, ako aj roky podania a vyhodnotenia žiadostí.

Kategória „VEĽKÉ PROJEKTY“ vypovedá o nenávratných finančných príspevkoch a podpore formou úveru. V roku 2023 bolo doposiaľ 5 podaných žiadostí, ktoré sú označené poradovým číslom. Z toho sú už **3 schválené v celkovej sume 1 333 035 eur, 2 v posudzovaní v sume necelých 1 540 000 eur** a 1 neschválená. Projekty označené hviezdíčkou zobrazujú **projekty podané z predošlých rokov**. Ich bilancia je 2 žiadosti **schválené v sume necelých 800 000 eur**, jedna je v posudzovaní. Zároveň tu nájdete aj mimoriadne ukončenie projektu Centra intenzívnej zdravotnej starostlivosti Nová Baňa z pohľadu nemožnosti realizácie projektu v súlade so zmluvou o NFP.

Informácie

- Novobanské noviny
- Noviny na stiahnutie
- Aktuality
- Online rozhlás
- Podujatia
- Informačné centrum
- Posluka tovaru
- Centra
- Rekreačný prostredok
- Smotičné usadenia
- Zároveň sa organizácie
- Eurofondy / Projekty**
- Výročná nádrž Tajch
- Altánok
- Rehabilitácia vstrebávkov
- Zvýšenie kapacity
- Intenzívneho zberu KO
- Prehľad všetkých projektov (archív)
- Projekty financované z fondov EÚ
- Publicita projektov

Kategória „MALÉ PROJEKTY“ zahŕňa všetky granty a dotácie. **V tomto roku do dnešného dňa bolo podaných 12 žiadostí v celkovej sume 273 380 eur**, z ktorej bolo schválených 108 350 eur. Takisto označenie hviezdíčkou zobrazuje projekty podané z predošlých rokov, vrátane aktuálneho stavu.

Banner prináša aj **súhrn projektov mesta v rokoch 2019-2022** s podrobnejším počtovým rozdelením na zaslané

celkové i „veľké“ projekty, ako aj s rovnakým finančným rozdelením. Na pravej strane banneru nájdete archív prehľadu projektov eurofondových programovacích období i publicitu.

Predovšetkým vám prinášame **komplexný balík transparentných informácií na jednom mieste** zahŕňajúci všetky náležité informácie o projekte, zázpisnice, publicitu, no najmä dokumenty, ako zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov riadiacim orgánom, zmluvy o dielo na projektovú dokumentáciu, na stavebné práce/služby zabezpečenia projektu či dodatky s riadiacim orgánom/výťažným uchádzačom vrátane výkazu výmeru. Neodmysliteľnou súčasťou je fotodokumentácia „PRED“ a „PO“ realizácii projektu.

Príkladáme link banneru: <https://www.novabana.sk/informacie/eurofondy-projekty>.

PhDr. Lenka Šubová
manažér projektov, komunikácie, propagácie

Mesto Nová Baňa vám dáva do pozornosti bannery na webovej stránke mesta, v ktorých nájdete všetky informácie k danej oblasti jednoduchším prístupom. Podľa aktuálneho diania v meste sú tieto bannery pravidelne aktualizované a upravované.

Úpravou prešiel aj banner EUROFONDY/PROJEKTY na pragmatickejšiu formu

Obnovený informačný totem aj autobusové zastávky

V júnovom čísle Novobanských novín sme informovali o skrásnení autobusových zastávok na Školskej ulici v oboch smeroch. Mesto Nová Baňa v spolupráci so Sociálnym podnikom a Technickými službami mesta Nová Baňa obnovilo aj informačný totem na Železničnom rade novým náterom, polepom, vitrínami i posedením. Príkladáme fotografie stavu PRED a PO. Zároveň ďakujeme cestujúcim i občanom za udržiavanie poriadku a čistoty.

PhDr. Lenka Šubová
manažér projektov, komunikácie, propagácie

Rádio Regina STRED z Novej Bane

Podčas piatkového jarmočného dňa bola naživo vysielaná 3-hodinová relácia U NÁS DOMA z nášho slobodného, kráľovského a banského mesta v Rádiu Regina STRED. Priniesla zachytenie atmosféry Novobanského jarmoku, 600-ročnú tradíciu zlata a striebra, spojenie baníckej tradície-folklóru-ludových remeselníkov a prilákanie poslucháčov na turistické atrakcie v meste a v okolí.

Touto cestou za spoluprácu ďakujeme Rádiu Regina STRED – celému kolektívu relácie U NÁS DOMA za príležitosť zviditeľnenia mesta, nakoľko túto možnosť dostali len 3 mestá, kde sa tento rok živé vysielanie uskutočnilo. Poďakovanie patrí aj Gymnáziu Františka Švantnera za ústretový, proaktívny prístup a poskytnutie priestorov školského dvora na živé vysielanie. Veľké ĎAKUJEM patrí všetkým zúčastneným hosťom, ktorí prijali pozvanie a zdarma, na vysokej úrovni sa pričínili o propagáciu mesta.

Zvukový záznam a fotogalériu nájdete na webovej stránke mesta/Facebook mesta: <https://www.novabana.sk/aktuality/oznamy/radio-regina-stred-z-novej-bane>.

PhDr. Lenka Šubová
manažér projektov, komunikácie, propagácie

Zrušenie miesta na zber biologicky rozložiteľného odpadu

Technické služby mesta Nová Baňa zrušili dňom 25.9.2023 miesto na odkladanie BRO (biologicky rozložiteľný odpad) na Železničnom rade z dôvodu výstavby a budúcej prevádzky STK.

Ďalšie miesto, kde bude možné tento druh odpadu ukladať, je v štádiu prípravy, dovtedy je možné odovzdávať odpad počas otváracích hodín na Zbernom dvore, Dlhá lúka 13, Nová Baňa.

Ďakujeme za pochopenie a rešpektovanie neukladania odpadu.

Ing. Lucia Beťková, MBA, riaditeľka TS

Mestská polícia Nová Baňa upozorňuje vodičov!

Od 01.10.2023 vstúpila do platnosti novela Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a to v časti osobitných ustanovení o chodcoch.

Konkrétne ide o § 52 ods. 2, podľa ktorého: „Iní účastníci cestnej premávky než chodci nesmú chodník používať; to neplatí pre cyklistov podľa § 55 ods. 1, pre vodičov samovyvažovacieho vozidla podľa § 55a ods. 2, pre automatizované doručovacie vozidlo, ak dopravnou značkou alebo dopravným zariadením je určené inak, alebo ak ide o zastavenie alebo státie bicykla, kolobežky s pomocným motorčekom alebo motocykla, pri ktorom ostane súvislá voľná šírka chodníka najmenej 1,5 m.“

Ľudovo povedané, státie na chodníku bude možné iba na miestach, kde to dopravné značenie povoľuje.

Vzhľadom na predmetnú zmenu bude zo strany Mestskej polície Nová Baňa pri zistení porušenia danej povinnosti postupované v zmysle platnej legislatívy.

Ján Ševčík, náčelník Mestskej polície Nová Baňa

Foto: Internet

Poznáme víťazov súťaže o najkrajšiu predzáhradku

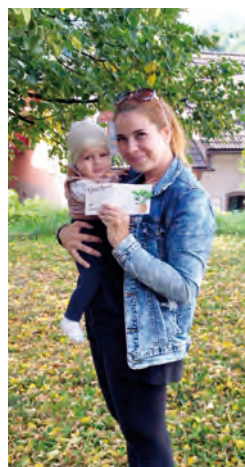
Súťaž o najkrajšiu predzáhradku bola vyhlásená za účelom ocenenia Sobyvatelov mesta, ktorí svojou prácou prispievajú k skrášleniu prostredia a to tým, že o svoje okolie sa starajú a vytvárajú z nich krásne kvetinové záhradky. Do súťaže sa zapojilo 6 súťažiacich. Súťažiacich ste mohli podporiť svojím hlasom v ankete do 31. augusta 2023, do ktorého sa zapojilo 68 hlasujúcich a rozhodli o nasledovnom poradí ocenených:

1. miesto – Diana Kráľová
2. miesto – Daniel Tužinský
3. miesto – Anna Šebová

Odovzdávanie cien prebehlo v septembri v Informačnom centre Nová Baňa. Víťazi si prevzali darčkové poukážky v hodnote 50 eur, 30 eur a 20 eur na nákup záhradníckeho materiálu, ktoré zakúpilo mesto. Mesto Nová Baňa víťazom srdečne gratuluje a ďakuje všetkým zúčastneným. S poďakovaním sa obracia aj ku všetkým občanom, ktorí svojou činnosťou prispievajú k skrášľovaniu okolia.

Tešíme sa na ďalší ročník súťaže!

Andrea Bedenská

Európsky týždeň mobility 2023 v Novej Bani

Tento rok sa krajiny opäť spojili, aby oslávili a podporili udržateľnú a inteligentnú mobilitu v celej Európe. Európsky týždeň mobility je každoročnou iniciatívou Európskej komisie, ktorá slúži ako platforma na zvýšenie povedomia o dôležitosti udržateľných foriem dopravy a zmenu našich cestovných návykov už viac ako 20 rokov. Téma ročníka bola „ŠETRI ENERGIU.“ Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) na Slovensku koordinuje program tejto kampane na národnej úrovni.

Do tradičnej aktivity DEŇ BEZ ÁUT v našom meste sa zapojili žiaci dvoch základných škôl a materskej školy, vrátane elokovaných tried, ktorí do školy prišli pešo, na korčuľoch, autobusmi, na bicykli, kolobežke a skateboarde či iným dopravným prostriedkom okrem automobilu. Do tejto aktivity sa zapojilo 384 žiakov základných škôl a 124 detí materskej školy. Každému zapojenému účastníkovi bola odovzdaná odmena v podobe jabĺčka. Deti z materskej školy dostali sladkú odmenu s diplomom za účasť. V mesiaci október sa uskutoční odovzdanie vecných cien od SAŽP pre výhercov spomedzi žiakov škôl.

Podakovanie za spoluprácu vyslovujeme všetkým riaditeľom škôl, hlavným koordinátorom škôl i žiakom ZŠ za pomoc pri rozdávaní jablák. Vďaka za participáciu na kampani prináleží SAŽP a spoločnosti Amazonit Tekovská Breznica – ovocné sady. Veľké ĎAKUJEME patrí všetkým účastníkom za podporu alternatívnych spôsobov dopravy.

Účasť žiakov ZŠ a detí MŠ podľa alternatívneho spôsobu dopravy:

Základná škola Jána Zemana (217)

Pešo – 111
Bicykel – 42
Autobus – 38
Kolobežka – 23
Skateboard – 1
Korčule – 2

Základná škola sv. Alžbety (167)

Pešo – 92
Bicykel – 25
Autobus – 30
Kolobežka – 20
Skateboard – 0
Korčule – 0

Materská škola Nová Baňa (124)

Pešo – 53
Bicykel – 30
Autobus – 10
Kolobežka – 23
Odrážadlo – 8

PhDr. Lenka Šubová, manažér projektov, komunikácie, propagácie
foto: archív MŠ a obidvoch ZŠ

Ubytovanie v apartmáne v centre mesta

Mesto Nová Baňa poskytuje ubytovanie v apartmáne v centre mesta v podkroví nad mestskou knižnicou. Na propagáciu ubytovacieho zariadenia využívame lokálne dostupné možnosti, ale aj rezervčný online portál www.booking.com. V ňom si vedia záujemcovia zarezervovať ubytovanie vopred. Veľmi ma teší, že vďaka spokojnosti zákazníkov v ubytovaní, ktorí píšu recenzie na Booking, Instagram, Facebook či iné sociálne siete, mesto Nová Baňa získalo ocenenie Zlatá firma EU.

Tešia nás reakcie v duchu čistého, pohodlného, tichého, súkromného ubytovania s krásnym výhľadom, výbornou polohou.

„Veľmi dobrá poloha, krásny výhľad z izby a kúpeľne, to všetko urobilo mimoriadne špeciálnym, určite sa vrátim!“

„Ubytovanie čisté, pohodlné, ticho a súkromie. Krásny výhľad na centrum aj lesy. Na izbe aj základ. kuchynské vybavenie na raňajky, možnosť zaliať kávu, čaj. Určite odporúčam.“

„Pekná izbička a kúpeľňa v centre mesta. Prijemné panie v klientskom centre.“

Naše ubytovacie zariadenie navštívilo množstvo turistov. Boli to turisti z ďalekých miest od Novej Bane, napríklad Košice, Kežmarok, Žilina, Gelnica či Michalovce. Ich záľubou je turistika a, samozrejme, naša Nová Baňa je turistickou výnimočná, je tu čo obdivovať. Väčšina týchto turistov si prešla aj Rudnou magistrálou. Samozrejme, jednou zo zastávok je aj naša krásna Nová Baňa. Rudná magistrála je turistická magistrála na strednom Slovensku, tvorená značenými turistickými trasami 0707, 0804 a 0913. Spája Zlaté Moravce, Novú Baňu, Banskú Štiavnicu a Detvu s vrchom Stolica. Magistrála je vyznačená červenou turistickou značkou a vedie Pohronským Inovcom, Štiavnickými vrchmi, Pliešovskou kotlinou, Javorianskou hornatinou (Javorie), Ostrôžkami, Devianskou (Zvolenskou) kotlinou, Poľanou,

Veporskými a Stolickými vrchmi. Jej dĺžka je viac ako 240 kilometrov. Takže obdivujem všetkých týchto odhodlaných turistov prejsť lesmi, kopcami toľko kilometrov. Prezradili mi, že túto trasu prejdú za 4 dni. Boli očarení Novou Baňou. Po vybalení sa v našom ubytovacom zariadení navštívili miestne reštaurácie, pochutnali si na koláčoch, na zmrzline, taktiež prešli trasu rozhľadňa Háj – Zvonička. A ráno vyrazili smer Banská Štiavica. Záujem o naše mestské ubytovanie vzrástlo oproti minulému roku skoro o 40 % viac, čo nás veľmi teší. Leto ubehlo, máme tu jeseň, ale napriek pracovným a školským povinnostiam k nám ľudia stále počas víkendov radi cestujú, v týždni zas ubytovávam ľudí, ktorí sú na pracovných cestách. Víkendy máme stále obsadené, pretože je veľký záujem o rozhľadňu Háj, ferratu či o náučný chodník Zbojnícke studničky alebo o náučný chodník Zvonička.

Takže budme hrdí na krásy nášho mesta a ďakujeme za záujem návštevníkov, ktorí u nás nájdú nielen prírodu či históriu, ale aj dobré služby a ochotných ľudí.

Andrea Bedenská
Informačné centrum mesta Nová Baňa

Novobanská kvapka krvi má 15 rokov

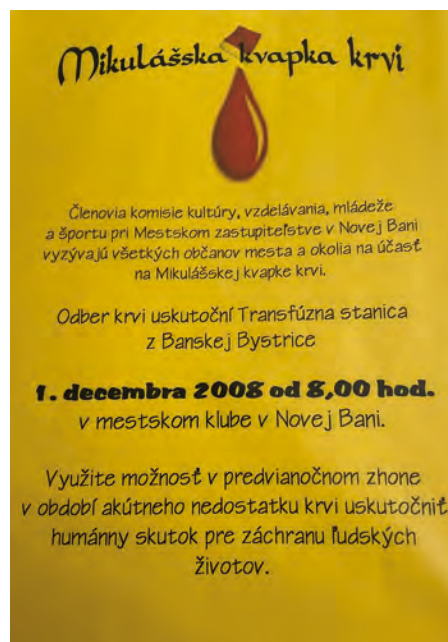

Prvý decembrový deň v roku 2008 bol pre mnohých občanov Novej Bane výnimočný. Rozhodli sa totiž urobiť niečo pre svoje zdravie, ale najmä pre zdravie celkom neznámych ľudí, rozhodli sa aktívne podporiť Mikulášsku kvapku krvi, akciu dobrovoľného darovania krvi, akciu, ktorú zorganizovali členovia Komisie kultúry, mládeže a športu pri

Mestskom zastupiteľstve v Novej Bani. Kto prišiel 1. decembra do mestského klubu, privítali ho vianočná atmosféra a organizátori akcie - poslanci a členovia MZ, zdravotníci Národnej transfúznej služby z Banskej Bystrice a zástupcovia Červeného kríža zo Žiaru nad Hronom. Na radosť všetkých priestory doslova praskali vo švíkoch, počet darcov krvi naplnil všetky očakávania organizátorov. Prišli nielen Novobančania, ale aj ľudia z celého okolia. Nielen viacnásobní darcovia, ale aj tí, ktorí sa rozhodli darovať krv prvýkrát. Darcovia ocenili túto aktivitu preto, že nemuseli cestovať do odberných miest v okolí.

Úspešný prvý odber krvi povzbudil novobanských organizátorov natoľko, že v nasledujúcich rokoch sa rozhodli organizovať odbery až trikrát v roku. Veľký počet darcov si vyžiadala zmenu vyhovujúcich priestorov, ktoré sa našli v budove Základnej umeleckej školy Nová Baňa a vďaka pochopeniu a ústretovosti vedenia školy a pedagogických pracovníkov sa odbery v týchto priestoroch konajú dodnes.

Organizovaniu novobanských odberov najvzácnejšej tekutiny pre ľudský život - krvi sa od začiatku venujú K. Štrbová, R. Jányová, A. Bindová, P. Hudec, J. Rafaj, Ľ. Rajnohová, MUDr. Snopek. Poďakovanie patrí za trvalú podporu mestu Nová Baňa, pracovníkom Národnej transfúznej služby z Banskej Bystrice, Oblastnej organizácii Červeného kríža v Žiari nad Hronom, Základnej umeleckej škole v Novej Bani.

Najúprimnejšie poďakovanie však patrí všetkým dobrovoľným darcom krvi, tým, ktorí nezištne počas uplynulých pätnásť rokov mysleli na tých, ktorí túto najvzácnejšiu tekutinu najviac potrebujú.

Verím, že sa s nimi stretne i pri ďalších Novobanských kvapkách krvi, najbližšia sa koná 27. novembra 2023, na ktorú darcov krvi pozývame.

Ľ. Snopek

Nová všeobecná lekárnica pre dospelých v Novej Bani

Po odchode MUDr. Márie Bradiakovej do dôchodku nastúpila na jej miesto **MUDr. Radka Kollárová**, rodáčka zo Žarnovice.

Pani doktorka študovala medicínu v Olomouci, pracovala na internom oddelení v Břeclavi a po atestácii z internej medicíny na JIS interného oddelenia.

Následne pracovala v internej ambulancii v Šuranoch. V apríli t. r. spravila atestáciu zo všeobecného lekárstva a od 1. 8. 2023 nastúpila pracovať ako všeobecný lekárnica pre dospelých do ambulancie v Novej Bani na Ulici A. Kmeťa č. 6 pri Hornej lekárnici.

Ambulancia poskytuje služby ako všeobecná ambulancia pre dospelých, ale aj ako interná ambulancia:

- odbery krvi, vyšetrenie moču, výtery z telesných otvorov, EKG, CRP vyšetrenie;
- preventívne prehliadky pre dospelých;
- vstupné, periodické a výstupné prehliadky vo vzťahu k práci;
- vyšetrenia zamerané na vydanie vodičských preukazov aj pre držiteľov strelných zbraní a zdravotných preukazov.

Ďalej vykonáva interné vyšetrenie pred operáciou, ale aj vyšetrenie pre rizikových pacientov - hypertonikov, obéznych pacientov alebo s poruchou metabolizmu tukov.

Vykonáva aj telemedicínu či predpis receptov cez e-recept.

Sestrička ostáva pôvodná, pani Iveta Belicová.

Ambulancia prijíma nových pacientov a zároveň želáme všetkým ľuďom pevné zdravie!

MUDr. M. Bradiaková

Novobanský jarmok sa niesol v duchu remesiel, zábavy a dobrého jedla

Novobanský jarmok sa radí medzi podujatia, na ktoré sa všetci tešíme. A aký prívlastok si zaslúži? Myslím, že mu právom patrí tradičný, obľúbený. Veď nebyť dvojročnej covidovej prestávky oslávil by tento rok už tridsiate druhé narodeniny.

Aký bol jeho 30. ročník a čo jarmok ponúkol tento rok?

Napriek smutnejšiemu a neistému počasiu mesto počas jeho oboch dní žilo tou správnou jarmočnou atmosférou. Remeselníci ponúkali svoje jedinečné výrobky, v ponuke nechýbali medovníčky, varešky, krásna keramika, bylinky a výrobky z nich, prírodná kozmetika, med i sviečky zo včelieho vosku, ale aj iné čačky, ktoré k jarmoku neodmysliteľne patria. Nechýbala ani pestrá ponuka tradičných jarmočných špecialít, dobrý burčiak či medovina. Stačilo si len vybrať podľa svojej chuti, či už na námestí, mestskom trhovisku, alebo v areáli Strednej odbornej školy obchodu a služieb, ktorá aj tento rok ponúkala svoje preslávené pstruhy či lokše.

A čo by to bol za jarmok bez kultúrneho programu, kolotočov a iných sprievodných akcií? Nič z toho na našom jarmoku nechýbalo. Kultúrny program sme zostavili tak, aby si v ňom každý našiel to svoje. Na námestí sa na pódiu počas oboch jarmočných dní vystriedalo množstvo účinkujúcich, priestor na svoju prezentáciu dostali aj naši domáci. V piatkovom programe sa nám predstavili deti z Materskej školy Nová Baňa – triedy Sovičky, Motýľiky a Hviezdičky. Centrum voľného času sa prezentovalo vystúpením Novobanských mažoretiek, tanečnej prípravky Lienky, tanečného súboru Zuzana a chýbať nemohol ani detský folklórny súbor Novobanček. Po slávnostnom otvorení jarmoku sme si aj zasúťažili. Úlohou nič netušiacich súťažiacich bolo poskladať Jarmočnicu, ktorá je symbolom Novobanského jarmoku. Víťaz si odniesol cenu, ktorú venovalo Zlatníctvo JANTÁR. A v programe sme pokračovali... Krátke a vtipné

prevedenie novobanskej povesti o radných pánoch stvárnili členovia OZ Nová Baňa a DS MÚZA. Jarmok a folklór – nerozlúčné spojenie, o ktoré sa postaral náš FS Háj. Vystúpenie Majselfa & DJ Filipiana zase prilákalo našich tínedžerov a priaznivcov rapovej hudby. A záver piatkového dňa patril Funkiez, vynikajúcej slovenskej funkovej kapele, ktorá roztancovala námestie. Sobotňajší jarmočný program začal už v doobedňajších hodinách, kedy sa námestím rozliehal spev a ľubozvučné tóny heligoniek Jozefa Suchého, Sebastiána Číka, Michala Štaudnera, Bruna Šedianskeho a Reného Záhumenského. Po ich vystúpení patrilo pódium Divadlu Zelenka, ktoré nám prinieslo príbeh o čarovnom klobúku. V programe vystúpili aj speváčka skupina Jesienka a folklórna skupina Vinička, obe tieto zoskupenia oslávili v tomto roku krásnych 25 rokov. Nepochybne veľmi pôsobivé a pútavé bolo vystúpenie žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy Nová Baňa, ktoré zanechalo v nás nezabudnuteľný dojem. Kultúrny program obohatilo vysoko profesionálne vystúpenie speváckeho zboru Cantus Monte Regis, ktorý reprezentuje Novú Baňu nielen na domácej pôde. Ich bravúrny výkon v nás zanechal silný zážitok. Pozvanie na Novobanský jarmok prijala aj Vlasta Mudříková, heligonkárka a speváčka, ktorá sa teší veľkej priazni fanúšikov. Rovnako aj koncerty skupiny Vidiek a Duchoňovcov zaplnili námestie a vytvorili jedinečnú atmosféru. Záver 30. ročníka Novobanského jarmoku patril našej domácej formácii Potočná liga, ktorá sa nám predstavila svojou vlastnou tvorbou.

Počas jarmoku v sobotu prebiehala na námestí aj anketa pod záštitou Mestského mládežníckeho parlamentu, do ktorej sa zapájali návštevníci jarmoku. Po zodpovedaní otázok, týkajúcich sa Novej Bane, boli zaradení do zlosovania o darčkové koše, ktoré venovalo mesto Nová Baňa.

Radničný park patril deťom. Nechýbali tu rôzne atrakcie, kolotoč, maľovanie na tvár, tvorivé dielničky a zavítal tam aj historický šaško Krak. A kto sa chcel zabaviť na kolotočoch, ten si ich mohol do sýtosti užiť „pod orechom“ na Kollárovej ulici.

Aj touto cestou ďakujeme za súčinnosť Technickým službám mesta Nová Baňa, mestskej polícii, za pomoc ďakujeme našim dobrovoľníkom, Martinovi Lenartovi a Samuelovi Raffajovi.

A v neposlednom rade ďakujeme všetkým účinkujúcim a vám, milí návštevníci Novobanského jarmoku, za vašu priazeň a pozitívne ohlasy.

Dagmar Lachká, MsÚ Nová Baňa, manažér kultúry a športu
Foto: **Lýdia Bratková**

Už 15 rokov sa plavia po Hrone netradičné plavidlá

Splav netradičných plavidiel na Hrone patrí každoročne k divácky veľmi atraktívnym akciám leta nielen v obci Brehy, ale aj v našom regióne. Presvedča nás o tom fakt, že sú ľudia ochotní cestovať k nám kvôli tejto akcii zo širokého okolia. Veď nemáte možnosť bežne vidieť plávať dolu Hronom tortu, tenisový kurt, pyramídu či vzducholod. V tomto roku oslávili plavidlá svoj jubilejný 15. ročník. Pri tejto príležitosti chceme zrekapitulovať zopár skutočností a zaujímavostí, o ktorých ste, predpokladám, nevedeli.

Splav netradičných plavidiel začal vďaka úspešnému projektu „Nech sa páči voda,“ ktorý na základe výzvy podalo OZ Lodenica pod orechmi a finančne ho podporilo Konto Orange. Súčasťou projektu bolo okrem viacerých vodáckych akcií aj usporiadanie kultúrno-spoločenskej akcie pre širokú verejnosť. A keďže išlo o vodu a splavovanie a bolo leto r. 2008, v ktorom obec Brehy oslávila svoje 725. výročie prvej zmienky o obci, splav netradičných plavidiel sa Maťovi javil ako najlepšia voľba na spestrenie obecného programu. Tak sme do toho išli rovnými nohami a vôbec sme nevedeli, čo nás čaká. Snažili sme sa to dobre spropagovať, no aj tak, z obavy, ako to dopadne, sme my sami vytvorili až tri plavidlá, aby bolo aspoň niečo. Na naše prekvapenie sa pridali aj ďalší „blázni“ a spolu sa nás zišlo neuveriteľných 9 plavidiel. Na tomto ročníku sa plavidlá nevyhodnocovali, odmenení boli všetci rovnako, ale ja, ako jediná žena na akcii, som vyhrala ako bonus štipánu pusu od starostu. Tento „pokusný“ ročník mal veľmi dobrú odozvu a viacerí nám sľúbili, že sa o rok pridajú. S tým sme teda vôbec nerátali a na naše milé prekvapenie sme teda „museli“ v plavidlách pokračovať. Po roku 2008 boli ďalšie tri ročníky, čo sa týka plavidiel veľmi skromné, v r.2011 boli na vode len štyri plavidlá, ale hneď v r.2012 prišlo na štart až desať! Najviac plavidiel bolo v r.2015, neuveriteľných štrnásť! V r.2020 sa plavidlá neuskutočnili kvôli komplikovaným podmienkam pre organizátorov verejných podujatí z dôvodu pretrvávajúcej mimoriadnej situácie ohľadom korónu vírusu. Na 10. ročníku sme pokrstili svoje vlastné logo netradičného splavu, ktoré sme dali dokopy s firmou CRO-MAGS.

Hoci sme na plagátoch prvých ročníkov odvážne uvádzali, že akcia sa koná za každého počasia, dážď je pre nás vážna pohroma. Väčšina plavidiel je z kartónu, z papiera a podobných krehkých materiálov, takže dobré počasia je pre nás základ. Keďže plavidlá bývajú v strede leta, väčšinou nám počasie prišlo a za tie roky nám pršalo len dvakrát. Raz to bola len prehánka pred štartom, ale druhýkrát to bol lejak, kvôli ktorému sme do poslednej chvíle nevedeli, či to spustíme alebo nie. Tento rok sme tiež kvôli nepriaznivej predpovedi presúvali termín. V r.2010 sme mali plavidlá prvý a zatiaľ poslednýkrát na suchu, pretože hladina Hrona bola veľmi vysoká a pustil plavidlá na vodu bolo nebezpečné. Vtedy nám operatívne pomohol p. Petráš z Novej Bane, ktorý nám ponúkol svoje auto s dlhým vozíkom. Naň sme postupne vykladali plavidlá a on ich previezol po ihrisku pomedzi divákov. Šesť ročníkov splavu sa konalo ako samostatná akcia.

Tvorcovia plavidiel od nás nikdy neodišli naprázdno. Spočiatku sme vsadili na vtípné, živé ceny. Mávali sme živé prasiatko, ovcu, kozu, papagája či kapra. Zažili sme veľa srandy, len kým sme živú cenu priviezli

domov, kým niekde musela „počkať“ do akcie a potom ju zase na akcii bezpečne pre ňu aj divákov odovzdať víťazovi. A tiež veľa srandy zažili aj tí, ktorí živú cenu dostali. Napr. Laurovovci z Voznice vyhrali papagája - korelu, ktorá sa stala ich miláčikom, voľne lietala po dome a raz im nešťastne spadla do polievky. Maroš Brieška zase vyhral kozu, „ustajnil“ ju u nás v lodenici a my sme si s kozou Lydou tiež užili svoje a budeme na ňu dlho spomínať. Roky sme dostávali fantastickú syrovú tortu z dielne majstra Štefana Rimovského alias Pipača zo Slniečka či syrovú kôš od rodiny Petrášovej, syrovú tortu z Farmy Boroš. Oslovovali sme veľké firmy z mesta, no napokon sa nám viac osvedčilo osloviť tie menšie. Získali sme poukazy na zážitky a gastro pochúťky. Časom sme prešli aj na finančné odmeny, pretože plavidlá boli každým rokom lepšie a prepracovanejšie. Za tie roky sme si získali sponzorov, ktorí nás každoročne podporujú s ochotou a sympatiami k tejto akcii. Najdlhšie s nami spolupracovali: Hostinec Slniečko, Juraj Tencer, Hostinec pod Lipou – Ľ. Šaturová, Šport bar, Penzión Tajch, Banský dvor, Pizzeria Della Piazza, Balkánska zmrzlina, Pizza-Kebab, Western Ranč Rudno nad Hronom. Z tých novších sú to Bionos, Bufet Zvonička, Tristone, Le Bistro Fou, Park Cafe. Aj týmto vyslovujeme nielen uvedeným, ale všetkým, ktorí nás za tie roky akokoľvek sponzorsky podporili, obrovské poďakovanie.

Vrátim sa k účastníkom. Lebo ich ochota priložiť ruku k dielu, nájsť si čas a investovať aj nemalé financie do plavidla sú základom úspechu celej akcie. Na plagátoch a upútávkách sme zvykli uvádzať, že pozývame všetkých, ktorí majú radi humor, vodu a zábavu, zručných majstrov aj ľavých amatérov, aby niečo zostrojili a pridali sa k nám. V tom čase, keď sme začínali, sme mali veľkú výhodu, že sme my aj naši blízki priatelia mali malé deti. A aj tie boli pre nás veľkou motiváciou. Takto začali s nami „plavidláčiť“ napr. Hrnčiarovci, oco Ľuboš, Tomáš a Esterka. Začali ako 7- a 5-ročné deti, postupne sa zúčastnili na 14 ročníkoch a doslova s nami vyrástli na dospelákov. Postupne prebrali úlohu tvorcov a strojcov plavidiel od svojho otca a zručný Tomáš s tvorivou Esterkou začali robiť na svojich plavidlách sami. Tomáš nikdy nenechal veci len tak a keď to už plávalo dolu Hronom,

muselo sa to krútiť, klepotať alebo to bola dokonalá kópia nejakého zložitého stroja. Príkladom bola banská stupa či Potterov stroj, ktorý nám všetkým vyrazil dych v r.2022. Viackrát si odniesli prvú cenu.

Ako zručný majster obľúbený medzi divákmi je bezpochyby Maroš Brieška. Jeho plavidlá boli vždy veľké, dokonalé a funkčné – tank strieľal, vrtnúľa na lietadle sa točila, fontána striekala... Maroš zvykol vyštartovať ako posledný, ako prekvapenie na záver. Keď sa stalo, že sa nezúčastnil splavu, ľudia stále čakali, čo sa ešte objaví na vode.

S našou rodinou bol 7 rokov spojený Braňo Mádel, ktorý si odo mňa vyslúžil titul netradičný inžinier. Naši synovia spolu vyrástali, preto sme sa snažili spraviť niečo spoločne. Ja som vymyslela, Braňo zostrojil a spoločne sme to vymaľovali a doplnili kostýmy pre deti. Myslím, že naším vrcholným dielom bola zápalková škatuľka s tromi chrobákmi, ktorí boli naozaj ako z filmu.

pokračovanie na str. 11

pokračovanie zo str. 10

Náš Šimon bol dlho najmladším účastníkom plavidiel, mal len 2,5 roka, keď prvýkrát riadil na Hrone Brežskú Anču. Po ňom bola potom najmladšou Dorotka (2 roky) a Nataška tiež ako dvojročná Máša s medveďom.

Dôležitým členom účastníckeho tímu je určite Adam Búry a jeho kamaráti Timo, Mišo, Lukáš, ktorí sa vždy nechali nahovoriť na nejakú blbosť. Väčšinou to „zbuchli“ od večera do rána, resp. to dokončovali tesne pred štartom. Bola s nimi vždy sranda.

Určite najpočetnejšou partiou pri výrobe plavidla sú spolupracujúce rodiny Vozárová, Farkašová a Mikušková. Viackrát si odniesli prvú cenu a ich formula, sanitka či vláčik boli dokonale do detailov prepracované plavidlá, divácky veľmi obľúbené.

Trochu neskôr, ale o to intenzívnejšie sa k nám pridali Braňo Medveď s rodinou, Katka Lehotská s partiou banských potterov, chlapani Pálenkášovci a Paľo Škoda. Katkiných 5 plavidiel bolo veľkým obohatením pestrosti a uletenosti na Hrone, hlavne plavidlo Labuťhošigutentag či ich posledné Safari Kiss. Taký úlet podľa mňa ešte hrónské vlny neniesli. Pri Paľovi Škodovi nemôžem nespomenúť, že jeho plavidlá sú charakteristické hlavne vtipnou politickou satirou a tým je pre nás výnimočný. Všetky jeho diela plávali samostatne, bez použitia pontónu.

Toto všetko boli naši domáci majstri či už z Brehov, alebo z blízkej Novej Bane. Medzi cezpoľných patrili roky Laurovovci z Voznice či korytári zo Psiar. Práve korytárov sme na hornom úseku Hrona dovtedy nemali možnosť vidieť. Vďaka Danovi Ráchelovi sa korytári stali na sedem rokov súčasťou a spestrením nášho splavu. Jednoznačnú jednotku si však zaslúžia Vdovjakovci až z Kováčovej. Táto vskutku netradičná rodinka mávala aj dve plavidlá na jednom ročníku. Jedno si totiž vyrábali ich syn Janko sám a druhé mali rodičia. Janko si od začiatku túto našu akciu zamiloval a už 5 rokov ochotne prichádzajú k nám. Neodradilo ich ani to,

že sa zatiaľ neumiestnili na popredných miestach.

Bonusom na tejto akcii je, že pred vyhodnotením máte možnosť vyskočiť si na plavidlo, pochytať si ho naživo, vyskúšať jeho funkcie, odfotiť sa na ňom. Aj preto je toto hlavne u detí veľmi obľúbené. Niektoré plavidlá skončia potom v detskom kútiku pri bare, kde väčšinou po prvých dažďoch dožijú svoju púť. Tam ich prevalcujú deti, ktoré sa na nich ešte parádne vyhrávajú.

Snažíme sa vždy po vyhodnutí posediť si s tvorcami, prebrať výrobu a netradičné problémy v súvislosti s plavidlami, zasmiať sa spolu a pohostiť účastníkov, ako sa patrí. K tomu patrí aj dobrá muzika. Najčastejšie nám hrala Štálanka, ktorá bola dlhé roky súčasťou našej akcie. Od začiatku je nám ústretový aj Andrej Minka, ktorý nám každoročne ochotne zapožičiava aparátúru na ozvučenie a prežíva s nami radosť aj starosť spojené s touto akciou.

Naša rodina žije plavidlami v podstate väčšinu roka. Už niekedy v júni špekulujem, aké plavidlo spravíme. Keď sa konečne dohodneme, začne zháňanie veľkých kartónov, prekutávanie garáží, pivníc a povál a second handov kvôli maskám, rozmýšľanie nad riešením a vzhľadom plavidla. Máme šťastie, že máme podporu v našich šialených nápadoch u našich najbližších. Bez toho by sa to nedalo. Starká Hilda varila sobášnicu a piekla koláče pre účastníkov, sestra Zuzka sa postarala o deti, kým boli menšie, pripravila ich do kostýmov, kým sme my pripravovali štart a cieľ. Starký zabezpečoval prevoz všetkého, čo bolo treba. Tento rok aj naše odrastajúce deti dokázali, že sú nám veľkou oporou. Pripravovali akciu s nami a pomohli aj s výrobou plavidla. Veríme, že im naše spoločné zážitky spojené s touto akciou dajú do života ten správny pohľad na svet a tú správnu energiu a že budú na to navždy spomínať.

Ešte raz všetkým zo srdca ďakujeme.

Eva a Mat'o Mikuškovci

Knižné novinky v mestskej halloweensky večierok knižnici

Agatha Christie

Vynikajúci detektívny román Halloweensky večierok z roku 1969 je jednou z posledných kníh Agathy Christie. Popri Herculovi Poirotovi v ňom účinkuje autorka detektívok Ariadne Oliverová – svojrázne alter ego legendárnej spisovateľky. Slovenským čitateľom ho ponúkame v novom vydaní. Počas priprav halloweenskeho večierka, na ktorých sa zúčastňuje aj známa spisovateľka Ariadne Oliverová, trinásťročná Joyce Reynoldsová vyhlási, že raz bola svedkom vraždy. Nikomu o tom nepovedala, lebo si vraj až neskôr uvedomila, že šlo naozaj o vraždu. Dievčatu, ktoré má povest' chválenkárky, nikto neverí, a tak sa na protest rozhodne odísť. O pár hodín ju však nájdu v dome – utopenú v kadi s vodou a jablkami.

Miška a jej malí pacienti: Tajomstvá lesa

Aniela Cholewinska-Szkolliková

Nové príhody výnimočnej veterinárky Mišky a jej najlepšieho priateľa psíka Popíka nadväzujú na úspešnú edíciu a sú určené starším čitateľkám a čitateľom. Čoskoro sa začne školský rok, ale to neznamená koniec Miškiných dobrodružstiev. Práve naopak! Miška sa zapíše do lesníckeho krúžku, ktorý vedie skutočný lesník. Deti si pripravujú rozličné projekty venované prírode a Miška s Evkou sa začnú zaoberať tajnou skládkou odpadu v lese.

Pirátske vody

Don Mann, Kraig Becker

Zabudnite na mýty a spoznajte skutočné dejiny pirátstva – pravdivé príbehy o dobrodružstvách, rabovaní, únosoch, mučení a pirátstve na širých moriach. Pirátske vody prinášajú informácie o podvodoch, chaose a vraždách, o strachu z krajín, ktoré zotročovali celé populácie, aby ťažili drahé kovy, a zo spoločností, ktoré predávali ľudí ako tovar.

Eva Čaklošová, knihovníčka, zdroj a foto: **Internet**

**STRETNIUTIE S OSOBNOSŤOU
MESTA NOVÁ BAŇA**

**Mesto Nová Baňa
vás pozýva na besedu**

**s Timotejom Zuzlom,
trénerom lyžovania,**

na tému
**Nová Baňa
a svetové lyžovanie žien**

10. 11. 2023 (piatok) o 16.00 hod.
v priestoroch Centra voľného času v Novej Bani.

Vstup voľný.
Zmena programu vyhradená.

Príspevok neposielaj! Jazykovú korektúru.

Spojená škola v Novej Bani

Spojenie zábavy a tradície NÁŠ DEŇ PRE VÁS

správy v B. Bystrici - Kamila Strapková a metodička pre SŠ z RÚŠS v B. Bystrici - Lucia Šebeňová. Pred tým, ako si žiaci z okolitých škôl mohli vyskúšať rôzne remeselné či modernejšie techniky, sa o zábavu postarali deti zo Spojenej školy pod vedením Stanislavy Papánkovej a Andrei Sucheje, mládež zo Základnej umeleckej školy NB pod vedením pani Edity Hatalovej a deti z Centra voľného času v Novej Bani pod vedením Tatiany Polcovej. Po programe sa s nadšením mohli pustiť do rôznych zaujímavých

Toto jedinečné podujatie je vždy oslavou spolupráce a vzájomného rešpektu detí a žiakov bez rozdielu. Aj tento rok naša Spojená škola v Novej Bani s finančnou podporou mesta Nová Baňa, OZ SLNIEČKO pre pomoc ľuďom s viacnásobným postihnutím a Centrum voľného času v Novej Bani organizovala už po desiatykrát podujatie NÁŠ DEŇ PRE VÁS. Primátor mesta Nová Baňa Branislav Jačud' otvoril tento, ako nazývame, „malý jarmok“ svojím príhovorom. Prihovorila sa nám aj riaditeľka Spojenej školy Nová Baňa Karina Gažiová a tento jubilejný ročník nás poctila svojou návštevou aj riaditeľka Odboru podpory formálneho vzdelávania zo spoločnosti NIVAM - Svetlana Síthová, vedúca odboru metodiky Regionálneho úradu školskej

technik. Mohli sme sledovať šikovné ruky pána Fialu a jeho malých hrnčiarskych pomocníkov, ďalej si mohli žiaci vyskúšať a aj ochutnať výborné slané obľátky pod vedením p. Gulliver, pani Červenáková sa postarala o servítkovú techniku aplikovanú na drevo

a sklo, plstenie a rýchlosť rúk s veľkou ihlou nám predviedla pani Úškrťová, mäkké srdiečka ušité z lásky si mohli žiaci vyskúšať u pani Lalkovej a kameň a kov prepojila do krásnych príveskov pani Škvarková. Pani Macková a pani Mikušková prijali aj tento rok naše pozvanie a predviedli paličkovanie, o náramky priateľstva sa postarala pani Borošová a nemôže chýbať aj náš ďalší hosť - pán Ďurta, ktorý predviedol prácu a výrobky z pedigu. Prepojenie dávnych tradícií a súčasnosti sa nieslo celým dňom a môžeme len skonštatovať, že už teraz sa tešíme na ďalší ročník malého jarmoku NÁŠ DEŇ PRE VÁS. Všetkým, ktorí prispeli k úspešnej organizácii, srdečne ĎAKUJEME.

Mgr. Janka Červenáková

Základná škola sv. Alžbety v Novej Bani

Čo nového v ZŠ sv. Alžbety

Nový školský rok sme začali slávnostnou svätou omšou vo farskom kostole. Našu školu bude navštevovať 207 žiakov. V každom ročníku máme po 1 triede, okrem 1. ročníka, kde sú žiaci rozdelení do 2 tried. Žiaci prejavili záujem o všetky ponúkané zájmové krúžky: Šachový, Kockáci, Matematika a slovenčina hravo i vážne, Krúžok šitia, Spevácky zbor Alžbetka, Učiaci záhrada, Potulky prírodou, Futbalový a florbalový, Hra na gitare.

Radosť nám urobil šikovný deviatak Noel Vallo, ktorý sa zúčastnil televíznej súťaže RTVS Duel Junior. Preukázal vedomosti z mnohých oblastí a podarilo sa mu zvíťaziť. Blahoželáme.

Na prizemí pribudla v škole ďalšia oddychová zóna, ktorá môže posloužiť nielen žiakom, ale aj iným návštevníkom školy.

24. septembra sme ďakovali za tohtoročnú úrodu vo farskom kostole počas Roľníckej nedele. Nádherne vyzdobený kostol sa niesol v spoločnej téme, ktorou boli tajomstvá Ruženca svetla. Naša škola tradične zdobí oltár sv. Antona Paduánskeho. Tohtoročným sloganom bol výrok: Milión detí sa modlí ružencem. V hornej časti oltára je pre mnohých prevkapaním vianočná výzdoba, hoci je september. V tomto kalendárnom roku však uplynulo 800 rokov od prvých jasličiek, ktoré zhotovil sv. František z Assisi, patrón ekologov. Sv. František žil v chudobe, v absolútnej odovzdanosti Bohu a dodnes má mnoho nasledovníkov po celom svete. Aj v našej farnosti pôsobia sestry františkanky. Rebrík z liesky, na ktorej sú postavičky zo šišíek, predstavuje schody do neba skrze modlitbu ruženca a Pannu Máriu. Pri sv. omši účinkoval spevácky zbor Alžbetka posilnený bývalými žiačkami a mužmi.

Druháci spolu s tretiakmi putovali na odložený školský výlet do Bojníc, ktorý bol pôvodne naplánovaný na koniec minulého školského roka, ale prekazili ho kiahne. Radosť žiakov bola veľká a ukázalo sa, že výlet na začiatku školského roka má aj výhody. Nikde neboli dlhé rady návštevníkov.

Všetkým školákovi, učiteľom i rodičom prajeme úspešný štart do nového školského roka.

PaedDr. Monika Solčanová

Zemaňácky spravodaj

Srdečne pozdravujeme našich priaznivcov a všetkých čitateľov Novobanských novín s príchodom nového školského roka 2023/2024.

Školský rok sme otvorili slávnostne na školskom dvore za prítomnosti pána primátora, ktorý nás všetkých privítal a zaželel veľa úspechov do nového školského roka. Hlavnými hviezdami však boli naši prváčikovia, ktorí prekročili brány školy prvýkrát. Dúfame, že sa im bude u nás páčiť!

Tento školský rok sme odštartovali niekoľko noviniek, ktoré určite prispievajú k obohateniu a zatraktívneniu výchovno - vzdelávacieho procesu na našej škole.

Prvou novinkou sú raňajšie komunitné stretnutia nazvané ŠKOLORÁNO, kde žiaci spolu s triednymi učiteľmi diskutujú o rôznych zaujímavých témach, pričom si rozvíjajú slovnú zásobu a trénujú prezentovanie vlastných názorov.

Druhou novinkou sú TEMATICKÉ DNI, ktoré budú prebiehať formou TEMATICKÉHO VYUČOVANIA, každý mesiac na inú tému. Septembrovou témou bola Doprava a ovzdušie, kde sme diskutovali o tom, ako vplýva na životné prostredie, ako sa mení naša krajina. Veľmi vydarenou akciou bol aj TEMATICKÝ DEŇ: Európsky deň jazykov. Na 1. stupni sme ho tento rok poňali vo veľkom štýle. Každá triedna pani učiteľka si vybrala jednu krajinu a previedla ňou deti pomocou rôznych zaujímavých aktivít:

tanec, spev, ochutnávky, vyrábanie, ale aj výuka zaujímavých slov v nových jazykoch, to všetko bolo súčasťou zážitkového učenia v tento jedinečný deň. Dokonca padli aj slová, že to bol najkrajší deň v živote. A práve kvôli takýmto okamihom je radosť byť učiteľom.

Ďalšou skvelou posilou nášho kolektívu budú určite dve nové kolegyně, ktoré posilili tím odborných zamestnancov, a to pani špeciálna pedagogička Mgr. Dana Podušková a pani psychologička Mgr. Andrea Šipikalová. Želáme im, aby sa im u nás páčilo a veľa šťastia pri ich práci s deťmi.

Veríme, že sme odštartovali úspešný školský rok a že nám aj naďalej zachováte svoju priazeň. Sme tu pre to najdrahšie, čo máte, pre vaše deti a vnúčatá, a urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme vašu dôveru nesklamali.

Mgr. Denisa Bátorová, foto: archív ZŠ

ŠTAFETOVÝ POLMARTÓN STREDNÝCH ŠKÔL sa stáva tradíciou

Máme za sebou už 6. ročník bežeckého podujatia, ktorý dáva do pohybu stredoškôľakov v okrese Žarnovica. Už od rána bol každý z nás v plnom nasadení, aby čo najlepšie pripravil svoje úlohy, a tak prispel k úspešnej realizácii celého podujatia. To nespočíva len z behu, ale aj zo sprievodných aktivít, akými sú ČAJ so školským parlamentom, PREZENTÁCIA programu DoFE či LEGOMARTÓN. Tradičným vyvrcholením podujatia je BEH za GYMNÁZIUM.

A tu sú výsledky:

Na 1. mieste sa umiestnilo družstvo GFŠ, 2. miesto získalo družstvo zo SOŠ O a S Nová Baňa, 3. miesto vybojovali žiaci zo SOŠ v Žarnovici. Blahoželáme všetkým bežcom a obom zúčastneným stredným školám ĎAKUJEME, že sa zapájajú do nášho podujatia.

Zároveň ĎAKUJEME všetkým, ktorí nám ho pomáhajú úspešne realizovať:

Banskobystrický samosprávny kraj, mesto Nová Baňa, Menučko Brehy, Šport bar Brehy, Cukráreň Alžbetka Nová Baňa, Šport Vojšín, RZ pri GFŠ Nová Baňa;

moderátor Peter Rumbo Rumanko a DJ Karči; Mgr. Erika Kopernická a všetci členovia pedagogického tímu školy spolu s našimi žiakmi.

Za podporu Behu za gymnázium ĎAKUJEME obom základným školám v našom meste a zapojeným žiakom.

ŠPORTU ZDAR!

PaedDr. Renáta Juhášová
riaditeľka školy

Vitajte medzi nami!

Jednou z úloh školskej psychologičky v našej škole je aj príprava a realizácia adaptačného kurzu pre prvákov počas prvých týždňov v novom školskom roku. Hlavným cieľom tohto kurzu je umožniť čerstvým stredoškôľakom, aby sa lepšie aklimatizovali v novom prostredí školy, spoznali svojich spolužiakov a vybudovali si dobré vzťahy medzi sebou, ktoré im zabezpečia pozitívnu klímu v triede. Pomocou rôznych teambuildingových aktivít sa žiaci zoznamujú, spoznávajú, zdieľajú svoje

názory a nachádzajú spoločné témy a záujmy. Majú priestor pracovať v menších aj väčších skupinách, učiť sa spolupráci, trénovať si efektívnu komunikáciu a aj prípadné riešenie konfliktov, ktoré môžu využiť aj ďalej počas ich štúdiá. Žiaci si tým z adaptačného kurzu odnášajú nové a pozitívne zážitky, skúsenosti s tímovou prácou a upevnené vzťahy.

Mgr. Mária Hlohovská
školská psychologička v GFŠ Nová Baňa

Projekty nemeckého programu v našej škole pokračujú aj v novom školskom roku

Po letnom jazykovom kurze v Goslari sa do Nemecka vybrala ďalšia dvojica našich študentov – Eliška Kotrusová a Samuel Pauček z 2. A, ktorí svoj pobyt zhodnotili slovami:

„Už opäť sedíme v školských laviciach, ale s úsmevom na tvárach stále spomíname na náš nezabudnuteľný týždeň na projekte KLICK. V rámci programu PASCH, ktorý zastrešuje Goetheho inštitút, sme sa totiž zúčastnili filmového workshopu v nemeckom mestečku Görlitz. Naším cieľom bolo zlepšiť sa v nemeckom jazyku a svojpomocne natočiť filmy v skupinách. Predposledný septembrový týždeň však nebol len o tom, ale aj o spoznávaní nových kultúr, učení sa náhodných slovíčok v rôznych jazykoch a o nadväzovaní medzinárodných priateľstiev. Veríme, že sa nám ešte niekedy podarí využiť podobnú príležitosť, ako bola táto a budeme mať opäť na čo spomínať.“

Ďalším podujatím programu, ktorý naše gymnázium zastrešuje už 16. školský rok, bude stretnutie riaditeľov a koordinátorov zapojených škôl na medzinárodnom fóre vo Varšave.

GFŠ

Euroskills 2023

Predseda Mládežníckeho parlamentu v Novej Bani a veľký fanúšik programovania a technológií Samuel Šadlák sa zúčastnil ďalšej súťaže.

Ôsmy ročník súťaže Euroskills Gdansk 2023 sa konal v dňoch 5. – 9. septembra 2023 vo veľkých priestoroch Amber Expo arény a Polsat Plus arény v meste Gdansk v Poľsku. Táto súťaž je jedinečná v tom, že sa tu naraz stretlo skoro 600 súťažiacich z 32 európskych krajín, ktorí súťažili v 42 rôznych odvetviach, ako sú napríklad murárstvo, kaderníctvo, elektronika a mnoho iných. Jednou z najzaujímavejších podmienok je, že účasť na súťaži je možná len raz. Na súťaž v kategórii Web Development ho nominoval ŠIOV. V tejto kategórii bolo 17 súťažiacich z rôznych krajín Európy. Súťažné úlohy hodnotí ako dosť náročné a vo svojej kategórii bol najmladším súťažiacim. Podarilo sa mu napriek tomu dosiahnuť ocenenie „Medallion for Excellence,“ čo znamená medaila za excelentnosť. Je to doplnujúce ocenenie, ktoré dostávajú súťažiaci, ktorí dosiahli vyšší počet bodov ako 700 a teda spravili excelentnú prácu.

Úspechy, ktoré doposiaľ dosiahol, ho motivujú aj naďalej pokračovať v tom, čo robí, chce sa stále učiť nové veci a zlepšovať sa v technologických oblastiach.

PhDr. Lenka Šubová
manažér projektov, komunikácie, propagácie

40 regionálnych centier podpory pre učiteľov

Financované Európskou úniou | PLÁN [OBNOVY] | MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝCHOVY, ŠPORTU A ŠPORTU SR | REGIONÁLNE CENTRUM PODPORY UČITEĽOV

Vďaka Plánu obnovy a odolnosti na Slovensku vznikne celkovo 40 regionálnych centier podpory pre učiteľov. Centrá podpory učiteľov zamestnávajú mentorov a mentorky, ktorí budú osobne a individuálne poskytovať podporu školám tak pri zavádzaní kurikulárnej reformy, ako aj pri profesijnom rozvoji všetkých vyučujúcich, ktorí o to majú záujem. Regionálne centrum podpory učiteľov so sídlom v Gymnázium F. Švantnera v Novej Bani zriaďuje Základná škola s materskou školou Brehy, ktorá bola v druhom kole v roku 2023 úspešným žiadateľom. V regiónoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom poskytneme mentoring a taktiež podporu pre všetky základné školy v regióne. V auguste sa spoločne všetci mentori a mentorky zúčastnili vzdelávania o mentoringu. V septembri sme sa aktívne venovali príprave tém na workshopy, diskusie a prednášky.

Náš tím tvoria skúsení učitelia s chuťou podieľať sa na zmenách a zároveň byť nápomocní všetkým pedagogickým zamestnancom v základných školách.

PaedDr. Jana Šuchterová

Navštívili sme Banskú Bystricu a okolie

Snečné lúče jesenného počasia umožnili členom Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Novej Bani dňa 7. septembra 2023 uskutočniť poznávací zájazd do Banskej Bystrice a neďalekého okolia. Cieľom cesty boli tri lokality: Špania Dolina, preslávená baníctvom, srdce kraja - Banská Bystrica a dedinka Hronsek.

Putovanie za históriou nášho kraja sme začali v obci Hronsek. Naším cieľom bola návšteva 300-ročného miestneho dreveného kostola a zvonice. Drevený kostol je zhotovený bez jediného klinca. S ich históriou nás oboznámila miestna sprievodkyňa. Obe stavby sú zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Špania Dolina je obec s bohatou tradíciou, kde je možné nájsť banícke pamiatky, tradičnú banícku architektúru, zvyky a tradície baníkov. V minulosti bola známa bohatým náleziskom medenej rudy obohatenej o striebro a jej ťažbou.

Dominantou obce je rímskokatolícky kostol, ktorého históriu nám priblížil miestny správca farnosti. Zaujímavosťou tejto gotickej stavby je prístupová cesta - prekryté drevené schodisko, ktoré vedie ku kostolu z námestia a má 162 drevených schodov. Tradícia hovorí, že každý schod vybudovala iná rodina z vďačnosti. Obec v minulosti preslávila aj výroba paličkovanej čipky, ďaleko až za jej hranice. Pre miestne ženy to bol zdroj príjmu na obživu. Účastníci zájazdu mali možnosť túto krásu vidieť na výstave čipkárstva v obci.

Naša cesta pokračovala do Banskej Bystrice, kde sme navštívili Múzeum Slovenského národného povstania. Prezreli sme si vystavené exponáty vojenskej techniky. Inštalovaná výstava nám priblížila mnoho z obdobia SNP a z II. svetovej vojny. Spoločne sme sa zhodli, že krutosť vojny je nutné si pripomínať, aby sa nikdy viac neopakovala.

Domov sme sa vrátili obohatení o ďalšie vedomosti o histórii nášho kraja.

Mgr. I. Palajová, predseda ZO SZPP

Sociálny podnik mesta Nová Baňa, s.r.o.
registrovaný sociálny podnik

Poskytované služby:

kosenie pozemkov a záhrad
ukladanie dreva

odstraňovanie a odvoz náletových drevín
vypratávanie nehnuteľností – domov, chát,...

búracie práce drobného rozsahu

ručná úprava pozemkov
pomocné práce rôzneho druhu
iné práce podľa dohody

Cenník:

5,50 € / hodina

Objednávky na telefónnom čísle

0905 330 170

e-mailom: socialnypodnik@novabana.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Srdečné pod'akovanie

Denné centrum seniorov LIPA srdečne touto cestou ďakuje svojim členom, a to rodine Hubáčovej - Gitke, Jankovi a ich synovi za zhotovenie nového kvalitného prahu pred vchodové dvere ako sponzorského daru. Pôvodný bol už nefunkčný. Prajeme vám celej rodinke dobré zdravie a veľa pracovných a osobných úspechov.

Ing. Marta Búryová, predsedníčka
Denného centra seniorov LIPA

Opekačka a prednáška v klube LIPA

Denné centrum seniorov LIPA navštívilo dňa 5. septembra takmer 60 členov, aby si pochutnali na čerstvo upečených špekačkách a vypočuli si prednášku MUDr. Lýdie Palajovej o zákernej chorobe tuberkulóze, proti ktorej sa už dnes neočkuje, ale vyskytuje sa stále, aj keď v malom množstve. K prednáške sa pridala aj pán primátor MVDr. Branislav Jaďuď, ktorý má zasa skúsenosti zo svojej predchádzajúcej praxe s touto chorobou u zvierat. Okrem pána primátora sa na akcii zúčastnila aj pani prednostka Mgr. Ľudmila Rajnohová. Po ukončení prednášky bolo ešte posedenie v klube pri krásnej hudbe a speve vedúceho speváckej skupiny Jesienka Ctibora Šályho.

Počasie nám prišlo, akcia sa vydarila a chcem srdečne poďakovať všetkým, ktorí sa na nej podieľali, najmä pani doktorke, predstaviteľom mesta za finančnú podporu a osobnú účasť a nášmu dlhoročnému hudobníkovi za spostenie programu. V neposlednom rade ďakujem členom Denného centra seniorov LIPA za účasť a členom výboru - Emílii Lovíškovej a Alexandrovi Danišovi, ktorí akciu pripravili. Ďakujem za pomoc počas akcie aj dvom našim členkám - Ružene Holej a Zite Hvojníkovej. Prajem všetkým najmä dobré zdravie a pohodu.

Ing. Marta Búryová, predsedníčka Denného centra seniorov

Výlet do Hrušova

Obec Hrušov mala a má ťažké geografické a hospodárske podmienky a práve preto bola charakteristická svojou „dvojrezidenčnosťou,“ kedy obyvatelia počas týždňa hospodárili na lazoch a v nedeľu sa schádzali v dedine. Túto svoju identitu sa snažia chrániť a rozvíjať dodnes. Pri počte 820 obyvateľov máte pocit, že v tejto obci spieva, hrá na nejaký hudobný nástroj, účinkuje v speváckom, tanečnom súbore každý jeden občan, ba niekedy aj viackrát. Už od malička vedú svoje potomstvo k spolupatričnosti.

Festival Hontianska paráda sa stal jedným z najvyhľadávanejších festivalov na Slovensku, pre obec a región Hont je dôležitým nástrojom rozvoja v oblasti cestovného ruchu.

Festival vám priblíži takmer zabudnuté starodávne roľnícke práce a najrôznejšie remeslá v prostredí hrušovských lazov i v samotnej obci. Uvidíte folklórne vystúpenia v zaujímavom amfiteátri i mimo neho. Čakajú na vás dvory a ochutnávky miestnych špecialít.

Ponuka bola lákavá, len ju využiť. Preto Rada seniorov úrade na svojom marcovom zasadnutí odhlasovala zorganizovať výlet do Hrušova s preplatením dopravy od mesta. Vstupenky a ostatné zabezpečila predsedníčka RS a dňa 18. 08. 2023 vycestovalo 50 seniorov z Novej Bane na otvorenie 26. ročníka Hontianskej parády v obci Hrušov.

Zážitok to bol naozaj očarujúci. Stánky – dvory – každý si mohol pozrieť, čo ho zaujímal, posediť, popiť, pojesť a o 19.00 hodine do amfiteátra a kultúrne sa vyžiť pri vystúpeniach hrušovských súborov. Čerešničkou na torte bolo vystúpenie Lúčnice s jej krásnou choreografiou.

Nasledoval návrat do Novej Bane v neskorých nočných hodinách, ale s dobrým pocitom z príjemne prežitého dňa.

Mária Hudcová, predsedníčka ZO JDS Nová Baňa

Stretnutie rodiny BRIEŠKOVCOV

„Rodina je každým mysliteľným spôsobom prepojením s našou minulosťou a mostom do našej budúcnosti.“

Alex Haley

A keď sa zide veľká rodina, ako je tá naša, sú tieto múdre slová nespochybniteľné a zhmotnené v ľuďoch, ktorí sa spolu stretnú, aj v spomienkach na tých, ktorí zostanú navždy v našich srdciach.

Veľká rodinná slávnosť Brieškovcov sa tohto roku konala už po siedmykrát. Prvé stretnutie bolo v roku 1994 v Tekovskej Breznici, to nasledujúce pripravili Brežania, a tak striedavo ... 26. augusta sme sa zišli znova na ihrisku v Tekovskej Breznici. Aj keď sa už detné deti odšahovali na mnohé iné miesta, dokonca niektoré žijú aj v zahraničí, najväčšia časť rodiny zostala v Tekovskej Breznici, v Brehoch

a v blízkom okolí. Ale veru na tú slávu sa nás zišlo neúrekom, prišli aj tí zďaleka – 77 dospelých a 18 detí. Keby boli prišli všetci, počet by presiahol stovku, ale niektorým zabránila prísť choroba, iní boli ešte na letnej dovolenke.

História našej rozvetvenej rodiny je zaznamenaná v rodostrome a v rodinnej kronike. Dopĺňajú ju vzácné dobové fotografie našich najstarších predkov a ich rodín a máme v nej aj zábery zo spoločných stretnutí. Vďaka zvedavosti a usilovnosti snaživých príslušníkov rodu sa podarilo zdokumentovať, že prvý Brieška, menom Peter, sa priženil do Tekovskej Breznice okolo roku 1850 do rodiny Laukovej. Narodil

sa v roku 1831 v Tekovských Nemciach a zomrel v roku 1914 v Tekovskej Breznici. S manželkou Zuzanou mali tri deti. Ich najmladší syn Ján mal sedem detí. Najstarší bol syn Ján, ktorý žil v rokoch 1884 – 1962 a jeho fotografia je v našej kronike tou najstaršou. V manželstve s Máriou, rod. Gažiovou, sa im narodili štyria synovia. Najstarší Ján sa priženil na Brehy a ostatní traja zostali žiť v Tekovskej Breznici. Rodina sa rozvetvovala a rozrástla sa i naďalej. Od môjho pra- pra- pra- starého otca Petra je to už ôsma generácia. Dievčatá od Brieškov sa vydávajú, menia svoje priezviská, ale, našťastie, je aj dosť mužských potomkov a už pri vyslovení ich priezviska je jasné,

z akej rodiny pochádzajú.

V spomínanej sobote bolo naozaj veselo. Všade vrava, smiech, deti šantili na nafukovacom hrade a na ihrisku. Kto kde býva, ako sa má, čo robí, čo má nové, čo plánuje... zvedavým otázkam, úprimným rozhovorom a veselým rodinným historkám nebolo konca-kraja. Veď sme sa stretli až po šiestich rokoch, lebo po stretnutí v roku 2017 nám to okolnosti nedovolili. Nuž a pomedzi „reči“ nezaháľali ani naše maškrtné jazýčky, lebo dobrôt bolo všade navôkol hojnosť. A neskôr, podľa nášho rodinného zvyku, prišli k slovu aj hudobné nástroje a dobre naladené hlasy. Veselá nálada trvala až do neskorej noci.

Roky človek nezastaví. No keď sme sa spoločne stretli a cítili sme sa príjemne so svojimi blízkymi, predsa sa nám zdalo, akoby sa čas na chvíľu zatavil. Je cenné a krásne mať takú rozvetvenú rodinu, ktorá si vie pomáhať alebo sa len tak spoločne zabaviť. Ten pocit hreje človeka pri srdci, keď sú deti hrdé na svojich rodičov a v ďalšej generácii zase rodičia na svoje deti ... Vtedy sú mosty medzi minulosťou a budúcnosťou pevne vybudované.

MILÍ BRIEŠKOVCI, ďakujeme a dovidenia na ďalšom stretnutí!

Mária Klimantová, rod. Briešková

Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých Kam s odpadom z hrobových miest

Sjeseňou sa okrem iného spájajú aj sviatky venované našim blízkym zosnulým. Cintoríny sú po zotmení plné stíchnutých ľudí, rozžiarených sviec či pestrofarebných chryzantém. Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých patria v našej zemepisnej šírke k rešpektovaným sviatkom nielen veriacich. Počas týchto sviatočných dní však vzniká aj veľké množstvo odpadu.

Kam s odpadom z cintorínov, ako ho správne vytriediť?

S odkvitnutými kvetmi či živými vencami si poradíme ľahšie. Patria do bio odpadu či kompostoviska v záhrade, pokiaľ na cintoríne ešte nezaviedli triedený zber. Dôležité je z odkvitnutých kvetíc odstrániť pred vyhodením stuhu, fóliu, drôtené alebo plastové opory. Horšie je to s umelými kvetmi, kahancami či inými ozdobami, vyrobenými z viacerých materiálov, ktoré sa nedajú oddeliť a tým pádom ani recyklovať. Preto končia v kontajneri určenom na zmesový odpad, ktorého posledná cesta smeruje na skládku odpadov. Tam sa rozkladajú stovky rokov. Vyhnúť sa tomu môžeme dvoma spôsobmi. Buď ozdoby z kombinovaných materiálov nekúpime, uprednostníme ozdoby z prírodných materiálov, alebo kúpime ozdoby z jedného materiálu, ktoré môžeme po konci životnosti vyhodit' do správneho kontajnera triedeného zberu.

Ako teda počas týchto sviatkov čo najmenej zaťažiť prírodu a skládky?

Namiesto umelých kvetov, vencov a iných ozdôb priniesme na hroby našich blízkych živé kvety v kvetináči. Sú krajšie, vydržia možno až do prvých mrazov a sú cenovo dostupné. Vsadiť môžeme aj na výzdobu z prírodných materiálov – šišiek, sušených kvetov či ihličia. Ak už máme sklenené kahance alebo svietniky, používajme ich čo najdlhšie. Ako alternatívu môžeme použiť sviečky zo sójového alebo včelieho vosku. Aj prírodné materiály raz skončia ako odpad. Živé kvety bez plastových obalov, stužiek a drôťkov, kvety z kvetináčov, burinu, lístie či konáriky vytriedme, aby zbytočne neputovali na skládku. Ak nie sú na cintoríne dostupné nádoby na triedený odpad, vezmeme odpad so sebou a vytriedme ho doma.

Aj kahance a zvyšky vosku spôsobujú ťažkosti

Veľkým problémom je aj množstvo sviečok v plastovom alebo sklenenom obale. Ak sa nevytriedia, končia na skládkach, kde sa menia na „večný odpad.“ Sklenené časti kahancov patria do skleneného odpadu, plastové či kovové súčasti, ktoré je možné od sklenenej nádoby oddeliť, umiestnime do príslušného kontajnera alebo vreca na triedený zber. Vosk končí, bohužiaľ, v zmesovom odpade, pokiaľ ho opätovne nedokážeme využiť, napríklad na výrobu nových sviečok.

Ak správne triedime, svet je krajší

Majte na pamäti nasledovné pravidlá:

- Snažte sa odpad netvorit' vôbec.
- Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich do predajne.
- Dodržiavajte farebnú abecedu triedenia: sklu patrí zelená, papieru modrá, plastom žltá, kovom červená a nápojovým kartónom oranžová farba. Napovie vám aj označenie na obale:
- Riadte sa pravidlami triedenia vašej obce.
- Len vytriedený odpad sa dá zhodnotiť a recyklovať.
- Triedte odpad, oplatí sa to. Za vytriedený odpad občan neplatí, jeho zber hradia výrobcovia prostredníctvom OZV ENVI - PAK.
- Obal označený patrí do triedeného zberu.

www.triedime.sk
www.envipak.sk
www.vezmisi.ma

Riadková inzercia

Kúpim SUZUKI SX4, tel. číslo 0911 195 357.

Husle a cimbal – čo majú spoločné?

V zbierkach Pohronského múzea sa nachádza niekoľko hudobných nástrojov, z ktorých dva spája ich výrobca, Jozef Tužinský. Môžeme smelo hovoriť o tom, že Nová Baňa nemá „len“ skvelých hudobníkov, ale aj zručného výrobcu hudobných nástrojov.

Jozef Tužinský zhotovil 20 huslí, 2 violy, 2 kontrabasy, 1 violončelo a 6 cimbalov (podľa iných údajov 2). Jeho miesto medzi osobnosťami Slovenska dokazuje aj heslo nesúceho jeho meno v Slovenskom biografickom slovníku, zväzok VI. T-Ž (Matica slovenská, 1994).

Narodil sa v Novej Bani na Štáloch 28. júna 1910. Bol druhý najmladší z detí Jozefa a Márie Tužinských. Mal troch súrodencov - Antona, Karolína a Zuzanu. Ako 20-ročný sa oženil, vzal si Máriu Rafajovú. Jeho otec bol roľníkom, ale jeho veľkou záľubou bolo stolárčenie. V otcovej dielni k nemu pričuchol aj Jozef.

Okrem „obyčajných“ stolárskych výrobkov začal vyrábať aj hudobné nástroje. Dôvod bol prozaický: ak chceli v tom období hrať muziku, potrebovali nástroje, ktoré ale boli drahé a nedostupné. Jozef Tužinský sa rozhodol, že by ich dokázal vyrobiť aj doma. Prvý takto vyrobený nástroj boli husle. Jozef mal vtedy 17 rokov. Hrával na nich s miestnou ľudovou hudbou.

Jeho nástroje mali každým ďalším kusom lepšiu kvalitu. Jeden jeho výrobok – husle - sa dostal do Banskej Bystrice k husliarovi Johannovi Raabovi. Raab pricestoval do Novej Bane, aby Jozefa Tužinského, amatérskeho výrobcu huslí a samouka, požiadal, aby vyrábala husle pre jeho firmu. Jozef tak vyrobil niekoľko huslí, ktoré sa predávali pod značkou „J.Raab, Houslař Banská Bystrica.“ Tieto husle boli pod značkou Raab ocenené zlatou medailou v Chomutove v roku 1913. Počas 2. svetovej vojny sa však Raab vrátil do Nemecka a tak sa spolupráca skončila. Jozef Tužinský po vojne už husle nevyrobil. Plne ho zamestnávali poľnohospodárske práce a stolárske remeslo. V štáľanskej muzike hral prvé husle, po úraze v stolárskej dielni, kedy si vážne zranil ľavú ruku, účinkoval ako kontráš, druhý huslista. Hrávali po štáľanských svadbách a zábavách v typickom zložení – prvé husle, druhé husle, klarinet, cimbal a kontrabas.

Drevo na nástroje, ktoré si starostlivo vyhľadával priamo v lese, opracovával vlastnoručne vyrobenými dlátami. Nástroje vyrábala zo smrekového alebo javorového dreva. Smrek musel byť jemný, s hustými letokruhmi asi 1 mm od seba, javor musel byť vlnovitý. Vhodné drevo sa dlho sušilo. Jozef Tužinský začal vyrábať husle vždy od krku, až potom vydlabal spodnú a vrchnú dosku. Najviac starostí mu robili javorové luby – kým našiel správny spôsob, ako ich ohýbať. Ohýbal ich pomocou rozpáleného železa, potom sa mu nelámali. Luby zvnútra vystužil nalepenými páskami, na ne prilepil spodnú a potom vrchnú dosku. Rohy upevnil a zaobilil. Následne vsadil krk a hmatník, na ktoré využíval slivkové drevo. Struník, kľúče, kolíky a struny kupoval hotové. Posledným krokom bolo vložiť smrekovú „dušu“ – vkladal ju pomocou zaostreného drôtu a druhým ohnutým železkom umiestnil „dušu“ na miesto. Dlho hľadal spôsob, ako správne lakovať nástroj. Prišiel totiž na to, že šelak s liehom tlmia zvuk. Po viacerých pokusoch ostal pri liehovom laku. Zaujímavé je, že ak sa mu zvuk huslí nezdar, neváhal ich nanovo rozobrať a poskladať znova.

Jeho hudobné nástroje boli vysoko cenené. Neprijal však ponuky odísť pracovať do Banskej Bystrice do Obchodnej priemyselnej komory či do Bratislavy k majstrovi Willmannovi.

Podľa jeho blízkych bolo jeho snom vyrobiť cimbal. Preto si kúpil cimbal značky „Šunda“, ktorý rozobral do súčiastok. Pripravil si potrebné drevo a v roku 1960 vyrobil prvý cimbal, na ktorom sa začal učiť hrať jeho syn

Pán Tužinský
(Žiara socializmu 2, 10. 1972)

Július. Tento cimbal sa nakoniec okľukou dostal do zbierok Pohronského múzea. Ďalší cimbal vyrobil v roku 1971, ktorý bol lepší po zvukovej, ako i vzhľadovej stránke. Potom sa kvôli veku a zdravotnému stavu venoval už len opravám cimbalov. Posledný opravoval pre hudobnú školu v Banskej Bystrici.

Jozef Tužinský umrel ako 69-ročný 23. augusta 1979.

Dňa 21. októbra 2011 sa v Novej Bani v kine Vatra konalo podujatie „Na cimbalovú nôtu“ venované na jeho počesť.

V zbierkovom fonde múzea máme od roku 1987 cimbal z lešteného dreva. Podľa najrôznejších indícií ide o vôbec prvý cimbal, ktorý vyrobil pán Tužinský. Hoci sa k nám dostal okľukou z Múzea mincí a medailí z Kremnice. Ďalším hudobným nástrojom tohto výrobcu v Pohronskom múzeu od roku 2022 sú husle. Vyrobené boli v roku 1934. Vlastnila a hrávala na nich známa muzikologička a rodáčka z Novej Bane Allia Christa Varkondová (16. máj 1941 – 14. december 2021). Hrala na nich od základov v Ľudovej škole umenia tu v Novej Bani až po univerzitné štúdiá. Kvalitu huslí ocenili aj prof. H. Albrecht (huslista a muzikológ) a prof. Skladaný (znalec huslí). Pani Varkondová dostala do povedomia hudobného sveta aj osobnosť Jozefa Tužinského cez svoje články. Hudobné nástroje novobanského amatérskeho výrobcu boli cenené ako profesionálna práca.

Mgr. Katarína Stredáková, Pohronské múzeum Nová Baňa

Evidenčné číslo: EV 3384/09. **ISSN:** 1338-7928. **Vydáva:** Mesto Nová Baňa, Nám. slobody č. 1, 968 01 Nová Baňa, zastúpené: Mgr. MVDr. Branislavom Jaďuďom, PhD., MBA., primátorom mesta. IČO: 00 320 897. Toto číslo vyšlo v náklade 500 ks. **Adresa redakcie:** Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa. Tel.: 045/67 82 881, e-mail: noviny@novabana.sk, web: www.novabana.sk. **Vedúca redaktorka:** Mgr. Andrea Šipikalová, tel.: 045/67 82 881. **Redakčná rada:** Natália Pinková, Mgr. Alica Bindová, PhD. Olga Lauková, PhD., PhD. Lenka Šubová. **Jazyková úprava:** PaedDr. Renáta Juhášová. **Grafická úprava:** Bc. Ján Ďurovský. **Tlač:** Forpress NITRIANSKE TLAČIARNE s.r.o., Potravínárska 6, 949 01 Nitra, tel.: 0911 222 264. **Za obsahovú správnosť príspevku zodpovedá autor. Názory redakcie nemusia byť vždy totožné s názormi pisateľov. Redakcia si vyhradzuje právo zoberu a úpravy príspevkov. Textové príspevky nevraciam. Redakčná uzávierka:** 25. v mesiaci.

